

ESMEE RAAKTE ONGEWILD ZWANGER. ZE WAS AAN DE DRUGS EN KON EEN KIND GEEN STABIELE OMGEVING BIJEN. EEN JAAR LATER WAS HET OPNIEUW RAAK. HET VERHAAL VAN ESMEE LEIDDE TOT HET PROGRAMMA 'NU NIET ZWANGER', DAT KWETSBARE MENSEN HELPT DE REGIE TE NEMEN OVER HUN KINDERWENS.

■ TEKST SANDRA DIJKMAN DULKES BEELD KATRIEN MULDER

"Een zwangerschap moet een bewuste keuze zijn. Niet iets waar je achteraf mee moet zien te dealen", zegt Hans Schleiffert, die zich als kwartiermaker landelijk bezighoudt met 'Nu Niet Zwanger'. Het programma is bedoeld voor mensen met psychische problemen, verslaving, een verstandelijke beperking of financiële of huisvestingsproblemen. "Vaak zijn zij al in beeld bij een of meerdere hulpverleners. Door proactief het gesprek met hen aan te gaan over hun kinderverwens, seksualiteit en anticonceptie, willen we tegengaan dat deze mensen onbedoeld zwanger raken."

Voorheen werd dat gesprek vaak niet gevoerd, omdat hulpverleners hun eigen agenda volgden. "Dat is ook wat wij achteraf van Esmee (niet haar echte naam, red.) terugkregen: jullie bemoeien je overal mee, maar over zwangerschap en voorbehoedsmiddelen wordt niet gesproken. Daar was ze verontwaardigd over."

Zelf de regie nemen over je kinderverwens, blijkt niet altijd eenvoudig voor de doelgroep van 'Nu Niet Zwanger'. "Ze proberen de dag door te komen en staan helemaal niet stil bij het risico van een zwangerschap en de invloed daarvan op hun leven. Het komt ook voor dat vrouwen niet het juiste voorbehoedsmiddel gebruiken. Denk aan een drugsverslaafde die regelmatig de pil vergeet."

Weloverwogen keuze 'Nu Niet Zwanger' startte in 2014 met een pilot in Tilburg. Daarbij werden aandachtfunctionarissen bij hulpverleningsinstaties getraind om het 'eerlijke gesprek' te voeren. Inmiddels hebben 139 gemeenten zich aangesloten en is gesproken met ruim 7.500 kwetsbare mensen. Professionals zien dat hun cliënten veel vaker een weloverwogen keuze maken over hun kinderverwens, zo blijkt uit onderzoek.

Ellen Jeuken, projectleider van 'Nu Niet Zwanger' in Noord- en Midden-Limburg, ziet dat de belangstelling voor het programma daar enorm is. "Ik doe al heel lang beleidswerk, maar zoveel enthousiasme heb ik nog nooit meegemaakt. Iedereen beseft dat je veel leed kunt besparen bij het (ongeboren) kind, de ouders en hun omgeving door onbedoelde zwangerschappen te voorkomen."

Jeuken heeft dan ook geen moeite om aandachtfunctionarissen te vinden. "Huisartsen, verloskundigen en gynaecologen doen mee en ze zijn bijvoorbeeld ook actief in de vrouwengevangenis." Vrouwen worden nergens toe gedwongen in een gesprek, benadrukt ze. "Als een vrouw zwanger wil worden, ook al vindt iedereen om haar heen dat onverstandig, dan is het nog steeds aan haar zelf om te bepalen wat ze doet."

Jeugdzorgkosten Het programma bespaart volgens Jeuken ook behoorlijk wat geld. "Je spendeert een paar honderd euro aan de voorkant en voorkomt hoge jeugdzorgkosten." Dat blijkt ook uit een kosten- en batenanalyse in opdracht van de VNG: de baten in het eerste jaar van een voorkomen zwangerschap kunnen oplopen tot ruim 50.000 euro. Schleiffert: "Ik hoop dat deze cijfers andere gemeenten over de streep trekken om aan te sluiten." *

Wat? Programma 'Nu Niet Zwanger'. Voor wie? Kwetsbare mensen Waarom?
Niet onbedoeld zwanger raken. **Doel?** Een bewuste keuze maken over het moment van de kinderverwens.

**Al 7.500
keer
het eerlijke
gesprek
gevoerd**